

На основу члана 90. и 128. Закона о банкама Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 74/02), члана 4. став 1. тачка ц., члана 10. став 2. тачка б. и члана 25. став 1. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 10/98, 16/00, 18/01 и 71/02), члана 15. тачка 2. и члана 28. Статута Агенције за банкарство Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 38/98), Управни одбор Агенције за банкарство Републике Српске на сједници одржаној 10.02.2003. године д о н о с и

О Д Л У К У

О МИНИМАЛНИМ СТАНДАРДИМА ЗА УПРАВЉАЊЕ ДЕВИЗНИМ РИЗИКОМ БАНАКА

Члан 1.

Овом одлуком се ближе прописују минимални стандарди које је банка дужна да осигура и одржава у процесу управљања девизним ризиком односно минимални стандарди за доношење и провођење програма, политика и процедура за преузимање, праћење, контролу и управљање девизним ризиком.

Члан 2.

У складу са овом одлуком девизни ризик (у даљем тексту: ДВ ризик) представља: изложеност банке могућем утицају промјена девизних курсева и опасност да неповољне промјене имају за резултат губитак банке у км (домаћој валути), при чему ниво ДВ ризика представља функцију висине и дужине трајања изложености банке могућим промјенама девизних курсева и зависи од висине задужења банке у иностранству и степена валутне усклађености активе и пасиве биланса и ванбиланса (у даљем тексту: активе и пасиве) банке односно степена усклађености њених валутних новчаних токова.

Члан 3.

Надзорни одбор банке је одговоран за доношење, потпуност и осигурање примјене програма за обављање девизних активности (у даљем тексту: ДВ активности) и управљање ДВ ризиком (у даљем тексту: програм) који укључује и успостављање опрезних ограничења за преузимање или смањење изложености банке ДВ ризику односно могућим губицима, а најмање у складу са овом одлуком.

Надзорни одбор банке је, као минимум, дужан да:

1. управи банке наложи израду приједлога програма и свеобухватних и детаљних политика за управљање ДВ ризиком (у даљем тексту: политике), креирање и примјену процедура за праћење, мјерење, управљање и контролу у оквирима програма и политика;
2. донесе и најмање једанпут полугодишње, зависно од промјена економских и тржишних услова, усклађује програм и политике и континуирано разматра приједлоге управе банке;
3. осигура да систем интерне контроле и интерна ревизија банке континуирано прате и провјеравају да ли банка ДВ активности обавља у складу са законом, овом одлуком, другим прописима, програмом, политикама и процедурама;
4. осигура селекцију и именовање компетентних чланова управе за ДВ активности банке; и
5. на приједлог управе банке пропише облик, садржај и учесталост извјештавања надзорног одбора о ДВ активностима банке.

Члан 4.

Управа банке је дужна, као минимум, да:

1. припрема и надзорном одбору предлаже програм и политике;
2. креира и примјењује процедуре за праћење, мјерење, управљање и контролу ДВ ризика банке у оквирима програма и политика;
3. успостави и примјењује адекватан метод за прецизно праћење и мјерење изложености банке ДВ ризику;
4. успостави и примјењује адекватан метод за прецизно праћење и мјерење добитака и губитака у ДВ активностима;
5. прати економске и друге пословне услове ради предвиђања могућих промјена у ДВ активностима, девизним курсевима и ДВ ризику;
6. обезбиједи да систем интерне контроле и интерна ревизија банке стално прате и оцјењују програм и политике и њихово провођење;
7. даје препоруке надзорном одбору везане за ограничења ДВ ризика по питању валута, комитената, трговаца, рокова, валутних неравнотежа, итд.; и
8. припрема и надзорном одбору предлаже облик, садржај и учесталост извјештавања надзорног одбора о ДВ активностима банке односно о позицији банке по питањима ДВ ризика, који омогућавају ефикасно праћење, анализе, опрезно управљање и контролу постојеће и потенцијалне изложености банке ДВ ризику.

Члан 5.

Опрезно управљање ДВ ризиком представља суздржавање банке да преузима превисоке обавезе према иностранству и вођење позиција страних валута на начин да се прати, контролише и елиминишу могући негативни утицаји промјена девизних курсева на стабилност финансијске позиције банке.

Програм треба, као минимум, да садржи односно обухвата:

1. опис ДВ активности које банка обавља и које планира да у будућности обавља;
2. политике које треба да обухватају најмање:
 - а) преглед циљева и принципа банке у обављању ДВ активности и преузимању ДВ ризика;
 - б) јасна, опрезна и прецизна ограничења за излагање банке ДВ ризику, усклађена са финансијским и оперативним могућностима банке и са овом одлуком, али детаљније разрађена посебно по питању нивоа до кога је банка спремна да се задужује у иностранству, по питању валута у којим се банка може излагати ризику, по питању појединачних преко-ноћи и терминских лимита за сваку валуту и укупних преко-ноћи и терминских лимита за све стране валуте, итд.; и
 - в) јасно дефинисане нивое овлаштења везаних за ДВ активности и преузимање ДВ ризика, са прецизним описом евентуално неограничених, виших нивоа, сектора и одјелења, појединаца и евентуалних комисија којима су дата таква овлаштења, овлаштења носилаца таквих овлаштења да их даље преносе и јасна и конкретна ограничења за носиоце овлаштења, итд.
3. процедуре за управљање и контролу ДВ активности и ДВ ризика, пропорционално величини, сложености и фреквенцији ДВ активности банке, које треба да укључе најмање следеће области:
 - а) системе књиговодства и информисања управе и надзорног одбора, везане за праћење и процјену: задужења у иностранству, девизне

позиције банке, преузетог ДВ ризика, остварених добитака и губитака, а који су подобни за мјерење, оцјену и извјештавање о:

- степену задужења банке у иностранству у односу на основни капитал банке и у односу на друге елементе пословања банке (укључујући билансне и ванбилансне позиције банке),
- нето преко-ноћи и терминској позицији сваке валуте (актива/пасива) са којом банка послује,
- нето преко-ноћи и терминској позицији укупно свих валута са којим банка послује,
- добицима и губицима везаним за ДВ активности и излагања банке ДВ ризику.

б) контроле ДВ активности које обухватају најмање:

- организационе контроле за провјеру да ли је успостављено и да ли се проводи јасно раздвајање надлежности и одговорности између лица која доносе одлуке за обављање ДВ активности (трансакција) и лица која су одговорна за њихову реализацију односно уговарање, извршавање и књиговодствено евидентирање,
- процедуралне контроле за провјеру да ли су све трансакције у потпуности евидентирание истог дана када су обављене, коректно обављене и за хитно откривање пропуста и неовлаштених послова,
- контроле за праћење и честе провјере да ли се поштују прописана и од органа банке постављена ограничења за преузимање ДВ ризика.

Члан 6.

"Индивидуална девизна позиција" (отворена позиција) представља разлику између ставки које се односе на поједину страну валуту (у даљем тексту: ставке) у активи и пасиви биланса банке (злато и други племенити метали сматрају се страном валутом), деноминираних (изражених) у км, са потенцијалном добити или губитком (позитивном или негативном курсном разликом). Потенцијална добит или губитак се појављују у случају када се девизни курс по којем је извршено књижење ставки (у пословним књигама банке) разликује од девизног курса, којег објављује Централна банка Босне и Херцеговине, на дан на који се утврђује њихова девизна позиција.

"Индивидуална девизна позиција" обрачунава се као збир износа ставки активе узетих са предзнаком + (плус) и ставки пасиве узетих са предзнаком - (минус).

Банка има "дугу позицију" одређене валуте ако је вриједност ставки активе већа од вриједности ставки пасиве, тј. ако је њихова разлика позитиван број односно са предзнаком + (плус).

Банка има "кратку позицију" одређене валуте ако је вриједност ставки активе мања од вриједности ставки пасиве, тј. ако је њихова разлика негативан број односно са предзнаком - (минус).

"Девизна позиција" банке представља збир вриједности свих дугих и свих кратких индивидуалних девизних позиција банке.

"Девизна позиција у току дана" банке представља девизну позицију банке у неком тренутку у току радног дана.

"Девизна позиција преко-ноћи" банке представља девизну позицију банке након закључења радног дана и која се преноси на следећи радни дан.

Члан 7.

Банка је дужна да ДВ активности обавља само у оквирима ограничења из овог члана, обрачунатих у односу на висину основног капитала банке дефинисаног чланом 8. Одлуке о минималним стандардима за управљање капиталом банака (у даљем тексту: основни капитал).

Ограничења ДВ активности банке у односу на основни капитал, у смислу овог члана, износе:

1. за индивидуалну девизну позицију преко-ноћи банке највише до износа 20%;
2. за девизну позицију банке највише до износа 30%.

Члан 8.

Банка је дужна да о позицијама у смислу ове одлуке Агенцији за банкарство Републике Српске доставља мјесечне извјештаје.

Извјештаје из става 1. овог члана банка је дужна да доставља на обрасцу којег посебном одлуком прописује Агенција за банкарство Републике Српске, у року 15 дана од посљедњег дана извјештајног мјесеца, а исти морају бити потписани од два лица овлаштена и одговорна за представљање банке и њихов саставни дио чине: а) потврда интерног ревизора банке да су комплетни и тачни и б) имена контакт лица и бројеви контакт телефона.

Члан 9.

Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о минималним стандардима за управљање девизним ризиком банака ("Службени гласник Републике Српске" број 3/00).

Члан 10.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана након објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: УО-88/03
10.02.2003. год.
Бања Лука

ПРЕДСЈЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА

Проф. др Ново Плакаловић

--	--

/ назив банке /

/матични број/

Образац бр. 2: Девизна усклађеност

Мјесечни извјештај о девизним позицијама на дан _____

ДЕВИЗНА УСКЛАЂЕНОСТ АКТИВЕ И ПАСИВЕ (ДЕВИЗНЕ ПОЗИЦИЈЕ)

1	АКТИВА	EUR	USD	CHF	GBP	DIN	ОСТАЛО	ЗБИР
1.1.	Новчана средства и депозити код других депозитних институција							
1.2.	Вриједносни папири који се држе до доспијећа							
1.3.	Новчане позајмице са ЖР дате другим банкама							
1.4.	Кредити, друга потраживања и потраживања по лизингу							
1.5.	Вриједносни папири за трговину							
1.6.	Остала финансијска актива							
1.7.	Ванбилансна актива							
(1)	УКУПНО:							

2	ПАСИВА	EUR	USD	CHF	GBP	DIN	ОСТАЛО	ЗБИР
2.1.	Депозити и доспјеле неизмирене ванбилансне обавезе							
2.2.	Узете позајмице од других банака са ЖР							
2.3.	Обавезе према држави							
2.4.	Обавезе по узетим кредитима и осталим позајмицама							
2.5.	Субординирани дугови и обвезнице							
2.6.	Остале финансијске обавезе							
2.7.	Ванбилансна пасива							
(2)	УКУПНО:							

3	ПОЗИЦИЈА	EUR	USD	CHF	GBP	DIN	ОСТАЛО	ЗБИР
I	(+) ДУГА ПОЗИЦИЈА (1)-(2) (+) изражена у %							
II	(-) КРАТКА ПОЗИЦИЈА ИЗНОС (2)-(1) (-) изражена у %							
III	ДОЗВОЉЕНА ПОЗИЦИЈА ПРЕКО НОЋИ	20%	20%	20%	20%	20%	20%	30%
IV	ВЕЋА од дозвољене (+) или (-) у %							
	МАЊА од дозвољене (+) или (-) у %							

ИЗНОС ОСНОВНОГ КАПИТАЛА (ОК)	
------------------------------	--

име и презиме

број телефона

интерни ревизор